

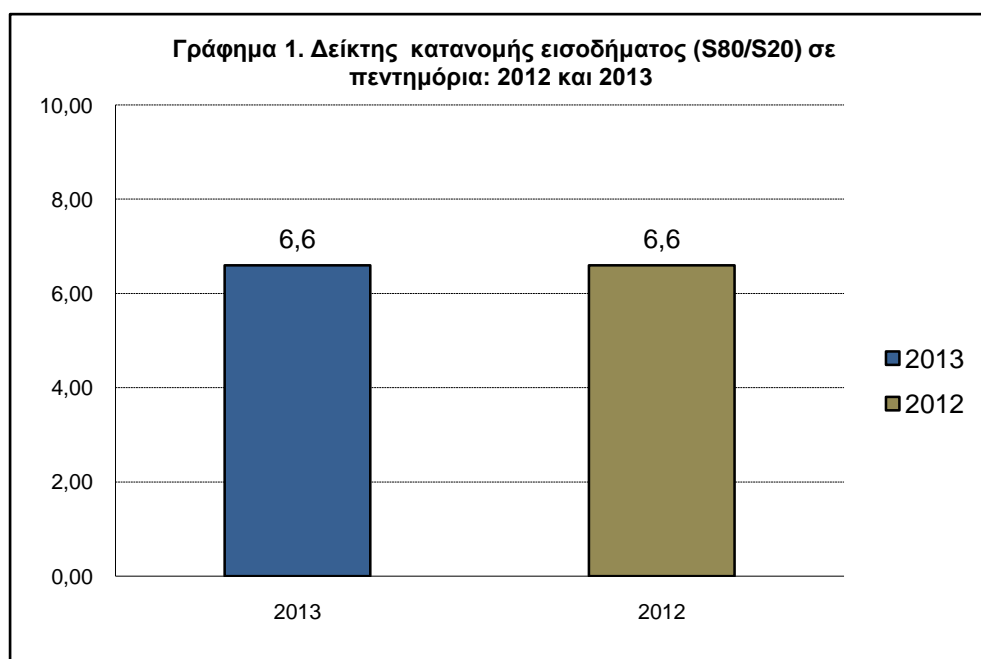
Δ Ε Λ Τ Ι Ο Τ Υ Π Ο Υ

ΕΡΕΥΝΑ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ ΚΑΙ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΤΩΝ ΝΟΙΚΟΚΥΡΙΩΝ 2013 (Περίοδος αναφοράς εισοδήματος 2012)

Οικονομική ανισότητα

Από την Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ) ανακοινώνονται στοιχεία για την ανισότητα στην κατανομή του εισοδήματος, τα οποία προέρχονται από τα διαθέσιμα αποτελέσματα της δειγματοληπτικής Έρευνας Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών, έτους 2013 (SILC), **με περίοδο αναφοράς εισοδήματος το έτος 2012**. Η ανισότητα εκφράζεται, κυρίως, με το δείκτη κατανομής εισοδήματος σε πεντημόρια (S80/S20) και το δείκτη άνισης κατανομής εισοδήματος (συντελεστής Gini). Η παραπάνω έρευνα αποτελεί τη βασική πηγή αναφοράς των συγκριτικών στατιστικών για την κατανομή του εισοδήματος και τον κοινωνικό αποκλεισμό. Τα αποτελέσματα της έρευνας έτους 2014, με περίοδο αναφοράς εισοδήματος το έτος 2013, θα ανακοινωθούν στις 14/10/2015.

Πληροφορίες:
Δ/ση Στατιστικών
Πληθυσμού και
Αγοράς Εργασίας
Τμήμα Ειδικών
Ερευνών Νοικοκυριών
Γ. Ντούρος:
τηλ.: 213 135 2174,
fax: 213 135 2906
e-mail:
g.ntouros@statistics.gr

A. Δείκτης κατανομής εισοδήματος (S80/S20) σε πεντημόρια εισοδήματος

Ο δείκτης κατανομής εισοδήματος (S80/S20) σε πεντημόρια εισοδήματος αναφέρεται στο μερίδιο του ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος του «πλουσιότερου» 20% του πληθυσμού προς το ανάλογο εισόδημα του «φτωχότερου» 20% του πληθυσμού και επηρεάζεται από τις ακραίες τιμές της κατανομής του εισοδήματος, δηλαδή στο πλουσιότερο και στο φτωχότερο τμήμα του πληθυσμού.

- Ο δείκτης S80/S20 το 2013, με περίοδο αναφοράς εισοδήματος το 2012, δεν έχει μεταβληθεί σε σχέση με το 2012 (με περίοδο αναφοράς εισοδήματος το 2011) και ανέρχεται στο 6,6, δηλαδή το μερίδιο του εισοδήματος του πλουσιότερου 20% του πληθυσμού είναι 6,6 φορές μεγαλύτερο από το μερίδιο του εισοδήματος του φτωχότερου 20% του πληθυσμού (Γράφημα 1, Πίνακας 1).
- Η οικονομική ανισότητα μεταξύ των ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω διαμορφώνεται στο 3,9 από 4,5 που ήταν το 2012, ενώ μεταξύ των ατόμων κάτω των 65 ετών διαμορφώνεται στο 7,3, παραμένοντας στα ίδια περίπου επίπεδα σε σχέση με το 2012, που ήταν στο 7,4 (Πίνακας 1).
- Στον πίνακα 2 εμφανίζεται το μερίδιο εισοδήματος ανά τεταρτημόριο. Το πρώτο τεταρτημόριο των νοικοκυριών (25% των νοικοκυριών με το χαμηλότερο εισόδημα) κατέχει το 8,9% του συνολικού εθνικού εισοδήματος, ενώ το 2012 κατείχε το 8,7%. Το τέταρτο τεταρτημόριο των νοικοκυριών με το υψηλότερο εισόδημα κατέχει το 47,1% του συνολικού εθνικού εισοδήματος, ενώ το 2012 κατείχε το 47,0%.

B. Δείκτης άνισης κατανομής εισοδήματος (συντελεστής GINI)

Για καλύτερη καταγραφή της οικονομικής ανισότητας χρησιμοποιείται συμπληρωματικά ο δείκτης άνισης κατανομής εισοδήματος (συντελεστής Gini), διότι ο δείκτης κατανομής εισοδήματος (S80/S20) σε πεντημόρια εισοδήματος επηρεάζεται από τις ακραίες τιμές της κατανομής του εισοδήματος.

Ο δείκτης άνισης κατανομής εισοδήματος (συντελεστής Gini) ορίζεται ως ο λόγος των αθροιστικών μεριδίων του πληθυσμού, κατανεμημένου ανάλογα με το ύψος του εισοδήματος, προς το αθροιστικό μερίδιο του συνολικού εισοδήματος όλου του πληθυσμού. Η τιμή του κυμαίνεται από 0 (πλήρης ισότητα) έως 1 (πλήρης εισοδηματική ανισότητα) και ερμηνεύεται ως η στατιστικά αναμενόμενη διαφορά του αποτελέσματος της σύγκρισης δύο τυχαίων εισοδημάτων, ως ποσοστό του μέσου όρου. Αν όλο το εθνικό εισόδημα ήταν συγκεντρωμένο σε ένα άτομο, ο συντελεστής θα ήταν 1. Αν ο συντελεστής Gini ήταν π.χ. 30%, το εισόδημα 2 τυχαίων ατόμων θα διέφερε κατά 30% του μέσου όρου.

- Ο συντελεστής Gini κυμάνθηκε το 2013 σε 34,4%. Αυτό σημαίνει ότι αν πάρουμε 2 τυχαία άτομα του πληθυσμού, αναμένουμε ότι το εισόδημά τους θα διαφέρει κατά 34,4% του μέσου όρου. Το 2012 ο συντελεστής Gini ήταν 34,3%, συνεπώς το 2013 έχουμε αύξηση κατά 0,1 ποσοστιαίες μονάδες (Γράφημα 2, Πίνακας 3).
- Σε σύγκριση με το 1994, έτος κατά το οποίο άρχισε η έρευνα, η συνολική ανισότητα μειώθηκε κατά 3,0 ποσοστιαίες μονάδες (37,4% το 1994).
- Η οικονομική ανισότητα, όπως εκφράζεται με τους δύο παραπάνω δείκτες - δείκτης κατανομής εισοδήματος (S80/S20) σε πεντημόρια εισοδήματος και συντελεστής Gini - σε χώρες της Ευρώπης, όπου τα στοιχεία είναι διαθέσιμα, εμφανίζεται στον Πίνακα 4. Τα υψηλότερα ποσοστά εμφανίζει η Βουλγαρία (S80/S20: 6,6 και συντελεστής Gini: 35,4%), ενώ τα χαμηλότερα ποσοστά εμφανίζει η Νορβηγία (S80/S20: 3,3 και συντελεστής Gini: 22,7%),

 Για περισσότερες πληροφορίες, επισκεφθείτε την ιστοσελίδα της ΕΛΣΤΑΤ, σχετικά με την [Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών](#).

ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας 1. Δείκτης κατανομής εισοδήματος σε πεντημόρια (S80/S20), κατά ομάδες ηλικιών: 2012, 2013

Ομάδες ηλικιών	2013	2012
Σύνολο	6,6	6,6
65+	3,9	4,5
0- 64	7,5	7,4

Πίνακας 2. Μεριδίο εισοδήματος σε τεταρτημόρια: 2012, 2013

%

Τεταρτημόρια	2013	2012
1 ^ο τεταρτημόριο (χαμηλότερο εισόδημα)	8,9	8,7
2 ^ο τεταρτημόριο	17,8	17,9
3 ^ο τεταρτημόριο	26,3	26,4
4 ^ο τεταρτημόριο (υψηλότερο εισόδημα)	47,1	47,0

Πίνακας 3. Δείκτης άνισης κατανομής εισοδήματος (συντελεστής Gini): 2013

%

	2013	2012
Σύνολο	34,4	34,3

Πίνακας 4. Δείκτης κατανομής εισοδήματος σε πεντημόρια (S80/S20) και Συντελεστής Gini στην Ευρώπη: 2013

%

Χώρες	S80/S20	Συντελεστής Gini
Βουλγαρία	6,6	35,4
Ελλάδα	6,6	34,4
Λετονία	6,3	35,2
Ισπανία	6,3	33,7
Λιθουανία	6,1	34,6
Ιταλία	5,7	32,5
Εσθονία	5,5	32,9
Κύπρος	4,9	32,4
Πολωνία	4,9	30,7
Δανία	4,3	27,5
Ουγγαρία	4,2	28,0
Μάλτα	4,1	27,9
Αυστρία	4,1	27,0
Σλοβενία	3,6	24,4
Σλοβακία	3,6	24,2
Φινλανδία	3,6	25,4
Τσεχία	3,4	24,6
Ισλανδία	3,4	24,0
Νορβηγία	3,3	22,7

ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΕΣ ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (European Union - Statistics on Income and Living Conditions - EU-SILC)	<p>Η Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών (EU-SILC) αποτελεί μέρος ενός κοινοτικού στατιστικού προγράμματος, στο οποίο συμμετέχουν όλα τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αντικατέστησε, από το 2003, το ευρωπαϊκό panel νοικοκυριών (European Community Household Panel, ECHP), προκειμένου να επιτευχθεί η ποιοτική βελτίωση των στατιστικών δεδομένων που αφορούν στη φτώχεια και στον κοινωνικό αποκλεισμό.</p> <p>Βασικός στόχος της έρευνας είναι η μελέτη, σε ευρωπαϊκό και εθνικό επίπεδο, των συνθηκών διαβίωσης των νοικοκυριών σε σχέση, κυρίως, με το εισόδημά τους. Η έρευνα αποτελεί τη βασική πηγή αναφοράς των συγκριτικών στατιστικών για την κατανομή του εισοδήματος και τον κοινωνικό αποκλεισμό σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η συγκρισιμότητα των στοιχείων θεωρείται εξασφαλισμένη, αφού η έρευνα διενεργείται σε όλα τα κράτη μέλη, χρησιμοποιώντας κοινές μεταβλητές και ορισμούς.</p>
Νομικό πλαίσιο	<p>Η έρευνα διέπεται από τις διατάξεις του Κανονισμού του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου και Κοινοβουλίου με αριθ. 1177/2003 και διενεργήθηκε από την ΕΛΣΤΑΤ με απόφαση του Προέδρου της ΕΛΣΤΑΤ.</p>
Περίοδος αναφοράς του εισοδήματος	<p>Η περίοδος αναφοράς του εισοδήματος είναι το προηγούμενο της έρευνας ημερολογιακό έτος.</p>
Κάλυψη	<p>Η έρευνα καλύπτει όλα τα ιδιωτικά νοικοκυριά της Χώρας με τα μέλη τους, ανεξάρτητα από το μέγεθος ή οποιαδήποτε οικονομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά τους.</p> <p>Εξαιρούνται από την έρευνα:</p> <ul style="list-style-type: none">• Οι συλλογικές κατοικίες, όπως ξενοδοχεία, πανσιόν, νοσοκομεία, γηροκομεία, στρατόπεδα, αναμορφωτήρια κλπ. Συλλογικές κατοικίες θεωρούνται και τα νοικοκυριά που παρέχουν στέγη με διατροφή σε άνω των πέντε τροφίμους.• Τα νοικοκυριά με μέλη ξένους υπηκόους που υπηρετούν σε ξένες διπλωματικές αποστολές.
Μεθοδολογία	<p>Η έρευνα είναι δειγματοληπτική με σχεδιασμό με μερικώς επικαλυπτόμενο δείγμα (rotational integrated design), που επιλέχθηκε ως ο πλέον κατάλληλος για ενιαία συγχρονική και διαχρονική έρευνα. Η τελική δειγματοληπτική μονάδα είναι το νοικοκυριό. Οι μονάδες ανάλυσης είναι τα νοικοκυριά και τα μέλη τους.</p> <p>Η διαχρονική δομή του δείγματος διακρίνεται σε τέσσερα εναλλασσόμενα υπο-δείγματα (panels), καθένα από τα οποία είναι αντιπροσωπευτικό του πληθυσμού και διαρκεί τέσσερα χρόνια. Για κάθε δύο διαδοχικά χρόνια υπάρχει μερική επικάλυψη (75%) των panels. Κάθε χρόνο ένα panel εγκαταλείπει το δείγμα και ένα νέο panel επιλέγεται. Το σχήμα εναλλαγής άρχισε από το πρώτο έτος (2003). Για να υπάρξει πλήρες δείγμα το πρώτο έτος της έρευνας, τα τέσσερα panels άρχισαν ταυτόχρονα. Για τη διαχρονική συνιστώσα του EU-SILC, τα άτομα που επιλέγονται, αρχικά, ερευνώνται για περίοδο τεσσάρων χρόνων ίση με τη διάρκεια του κάθε panel.</p> <p>Η έρευνα EU-SILC βασίζεται σε δισταδιακή στρωματοποιημένη δειγματοληψία νοικοκυριών από πλαίσιο δειγματοληψίας που έχει δημιουργηθεί με βάση τα στοιχεία της Απογραφής Πληθυσμού 2011 και καλύπτει πλήρως τον πληθυσμό αναφοράς.</p> <p>Ο σχεδιασμός της δειγματοληψίας περιλαμβάνει δύο επίπεδα στρωμάτωσης:</p> <ol style="list-style-type: none">Το πρώτο επίπεδο είναι γεωγραφική στρωμάτωση που βασίζεται στη διαίρεση της Χώρας σε Περιφέρειες, οι οποίες αντιστοιχούν στο ευρωπαϊκό επίπεδο διαμέρισης NUTS II, ενώ τα δύο μεγάλα πολεοδομικά συγκροτήματα Αθήνας και Θεσσαλονίκης συγκροτούν χωριστά γεωγραφικά στρώματα.Το δεύτερο επίπεδο στρωμάτωσης είναι η ταξινόμηση των οικισμών, μέσα σε κάθε Περιφέρεια, σε τέσσερις κατηγορίες ασκότητας, σύμφωνα με το μέγεθος του πληθυσμού τους.<ul style="list-style-type: none">• >= 30.000 κατοίκους• 5.000-29.999 κατοίκους• 1.000-4.999 κατοίκους• 0-999 κατοίκους <p>Η στρωμάτωση των δύο μεγάλων πολεοδομικών συγκροτημάτων έγινε κατά απογραφικές εποπτείες.</p> <p>Το δείγμα των ιδιωτικών νοικοκυριών επιλέγεται σε δύο στάδια. Στο πρώτο στάδιο, ένα τυχαίο δείγμα μονάδων επιφανείας (κατοικημένων γεωγραφικών περιοχών που περικλείονται από φυσικά ή τεχνητά όρια) επιλέγεται με συστηματική δειγματοληψία από</p>

κάθε τελικό στρώμα με πιθανότητα επιλογής της κάθε μονάδας ανάλογη του αριθμού των ιδιωτικών νοικοκυριών που αυτή περιέχει. Στο δεύτερο στάδιο, ένα συστηματικό τυχαίο δείγμα ιδιωτικών νοικοκυριών επιλέγεται με δεδομένο δειγματοληπτικό κλάσμα, από το σύγχρονο πληθυσμό των νοικοκυριών (με βάση προμέτρηση που γίνεται στο πεδίο) κάθε επιλεγμένης μονάδας επιφανείας.

Μέγεθος δείγματος	Κατά το 2013, η έρευνα διενεργήθηκε σε τελικό δείγμα 7.349 νοικοκυριών και σε 18.030 μέλη των νοικοκυριών αυτών, εκ των οποίων 15.318 ηλικίας 16 ετών και άνω. Ο μέσος όρος μελών υπολογίστηκε ανά νοικοκυριό στα 2,5.
Σταθμίσεις	<p>Για την εκτίμηση των χαρακτηριστικών της έρευνας τα στοιχεία κάθε ατόμου και κάθε νοικοκυριού του δείγματος πολλαπλασιάστηκαν με έναν αναγωγικό συντελεστή. Ο αναγωγικός συντελεστής προκύπτει ως το γινόμενο των ακόλουθων τριών παραγόντων (σταθμίσεων):</p> <p>α) της αντίστροφης πιθανότητας επιλογής του ατόμου, που συμπίπτει με την αντίστροφη πιθανότητα επιλογής του νοικοκυριού,</p> <p>β) του αντίστροφου του ποσοστού απόκρισης των νοικοκυριών εντός του στρώματος,</p> <p>γ) ενός διορθωτικού συντελεστή, ο οποίος καθορίζεται κατά τρόπο ώστε:</p> <p>i) Η εκτίμηση των ατόμων, κατά φύλο και ομάδες ηλικιών, που θα προκύψει ανά γεωγραφική περιφέρεια να συμπίπτει με τον αντίστοιχο αριθμό που υπολογίστηκε με προβολή για την περίοδο αναφοράς της έρευνας και βασίστηκε στη Φυσική Κίνηση Πληθυσμού (Απογραφή Πληθυσμού 2011 και Γεννήσεις, Θάνατοι, Μετανάστευση).</p> <p>ii) Η εκτίμηση των νοικοκυριών, κατά τάξη μεγέθους (1, 2, 3, 4 ή 5+ μέλη) και κατά ιδιοκτησιακό καθεστώς, να συμπίπτει με αυτή του έτους αναφοράς που υπολογίστηκε με προβολή βασισμένη στη διαχρονική τάση της Απογραφής Πληθυσμού των ετών 2001 και 2011.</p>
Ισοδύναμο εισόδημα	<p>Για τον υπολογισμό του συνολικού ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος του νοικοκυριού λαμβάνεται υπόψη το συνολικό καθαρό εισόδημα, δηλαδή το εισόδημα που προκύπτει μετά την αφαίρεση των φόρων και των εισφορών για κοινωνική ασφάλιση, που λαμβάνεται από όλα τα μέλη του νοικοκυριού.</p> <p>Συγκεκριμένα, οι εισοδηματικές συνιστώσες που περιλαμβάνονται στην έρευνα είναι:</p> <p>Το εισόδημα από εργασία Το εισόδημα από περιουσία Οι κοινωνικές παροχές και οι συντάξεις Οι χρηματικές μεταβιβάσεις από άλλα νοικοκυριά Το τεκμαρτό εισόδημα από τη χρήση του αυτοκινήτου της επιχείρησης</p> <p>Ως ισοδύναμο διαθέσιμο ατομικό εισόδημα ορίζεται το συνολικό διαθέσιμο εισόδημα του νοικοκυριού μετά τη διαίρεσή του με το ισοδύναμο μέγεθος του νοικοκυριού. Το ισοδύναμο μέγεθος του νοικοκυριού υπολογίζεται σύμφωνα με την τροποποιημένη κλίμακα του ΟΟΣΑ.</p> <p>Επισημαίνεται ότι στην κατανομή κατά άτομο θεωρείται, με βάση τον παραπάνω ορισμό, ότι το κάθε μέλος του νοικοκυριού κατέχει το ίδιο εισόδημα που αντιστοιχεί στο ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα. Αυτό σημαίνει ότι το κάθε μέλος του νοικοκυριού απολαμβάνει το ίδιο επίπεδο διαβίωσης. Συνεπώς, στην κατά άτομο κατανομή, το εισόδημα που αποδίδεται σε κάθε άτομο δεν αντιπροσωπεύει χρηματική απολαβή, αλλά έναν δείκτη επιπέδου διαβίωσης.</p> <p>Το συνολικό διαθέσιμο εισόδημα ενός νοικοκυριού υπολογίζεται ως το άθροισμα των εισοδημάτων των μελών των νοικοκυριών (εισόδημα από μισθωτές υπηρεσίες, από αυτοαπασχόληση, συντάξεις, επιδόματα ανεργίας, εισόδημα από ακίνητη περιουσία, οικογενειακά επιδόματα, τακτικές χρηματικές μεταβιβάσεις κλπ.), δηλαδή του συνόλου των καθαρών αποδοχών από όλες τις πηγές εισοδήματος, μετά την αφαίρεση των τυχόν παροχών προς άλλα νοικοκυριά. Στο ποσό αυτό πρέπει να προστεθεί και ο φόρος που, ενδεχομένως, επιστράφηκε και αφορούσε στην εκκαθάριση των εισοδημάτων του προηγούμενου έτους.</p>
Κλίμακα ισοδυναμίας	Το ισοδύναμο μέγεθος του νοικοκυριού υπολογίζεται με βάση την τροποποιημένη κλίμακα του ΟΟΣΑ, σύμφωνα με την οποία ορίζεται συντελεστής στάθμισης 1 για τον πρώτο ενήλικα, 0,5 για το δεύτερο ενήλικα και μέλη 14 ετών και άνω και 0,3 για παιδιά 13 ετών και κάτω. Παράδειγμα: Το εισόδημα του νοικοκυριού με δύο ενήλικες και δύο παιδιά κάτω των 14 ετών διαιρείται με το συντελεστή ισοδυναμίας $1+0,5+2\times 0,3= 2,1$, για νοικοκυριό με δύο ενήλικες διά 1,5, για νοικοκυριό με 2 ενήλικες και 2 παιδιά ηλικίας 14 ετών και άνω διά 2,5 κλπ.
Δείκτες	<p>1. Δείκτης κατανομής του εισοδήματος (S80 / S20) κατά πεντημόρια</p> <p>2. Δείκτης άνισης κατανομής του εισοδήματος (συντελεστής Gini)</p>

Ορισμοί δεικτών

1. Δείκτης κατανομής του εισοδήματος (S80 / S20) κατά πεντημέρια

Η ανισότητα στην κατανομή του εισοδήματος (S80 / S20) εκφράζεται ως λόγος του συνόλου του ισοδύναμου διαθέσιμου εισοδήματος που λαμβάνεται από το 20% του πληθυσμού με το υψηλότερο ισοδύναμο διαθέσιμο εισόδημα προς το σύνολο ανάλογου εισοδήματος που λαμβάνει το 20% του πληθυσμού με το χαμηλότερο εισόδημα. Συγκρίνει, δηλαδή, το μερίδιο του εισοδήματος του πλουσιότερου 20% του πληθυσμού με το 20% του φτωχότερου.

2. Δείκτης άνισης κατανομής του εισοδήματος (συντελεστής Gini)

Ο συντελεστής Gini ορίζεται ως ο λόγος των αθροιστικών μεριδίων του πληθυσμού, κατανεμημένου ανάλογα με το ύψος του εισοδήματος, προς το αθροιστικό μερίδιο του συνολικού ποσού που λαμβάνουν. Η τιμή του κυμαίνεται από 0 (πλήρης ισότητα) έως 1 (πλήρης εισοδηματική ανισότητα).

Αν όλο το εθνικό εισόδημα ήταν συγκεντρωμένο σε ένα άτομο, ο συντελεστής Gini θα ήταν 1. Αν ο συντελεστής Gini ήταν π.χ. 0,30, το εισόδημα 2 τυχαίων ατόμων αναμένουμε να διαφέρει κατά 30% του μέσου όρου.

Παραπομπές

Περισσότερες πληροφορίες (πίνακες, γραφήματα, μεθοδολογία) σχετικά με την Έρευνα Εισοδήματος και Συνθηκών Διαβίωσης των Νοικοκυριών της Χώρας μπορούν να αναζητηθούν στην ιστοσελίδα της ΕΛΣΤΑΤ www.statistics.gr, στο σύνδεσμο «Στατιστικά Θέματα > Εισόδημα > Δαπάνες Νοικοκυριών».